

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΑΡΔΟΥ.

‘Ολίγον πρὶν ἢ ἀποθάνῃ ὁ μέγας Γάλλος δραματογράφος Σαρδοῦ, περιεπατεῖ μετὰ τινος φίλου του εἰς τὴν πλατεῖαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Μαγδαληνῆς, ὅπου ὡς γνωστὸν εὐρίσκεται τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰουλίου Σίμωνος; ἀπέναντι δὲ αὐτοῦ ἐν μικρὸν ἀναβρυτήριον.

‘Α! εἶπεν ὁ Σαρδοῦ, δὲν γνωρίζεις κανεὶς τί νὰ εἴπῃ δι’ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ ἀσχημότερος ἀνδριάς, ὅπως αὐτὸς ποὺ ἀποθανατίζει τὸν μέγαν πολιτικόν. Γνωρίζετε, προσθέτει στραφεὶς πρὸς τὸν φίλον του, ὅτι διὰ νὰ τοποθετήσουν τὸν ἀνδριάντα αὐτὸν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀφαιρέσουν ἐν ὥραιοι ἀναβρυτήριον σὺν καὶ αὐτὸ ἐκεῖ κάτω. Δυστυχισμένον Παρίσι τί ἁμαρτία; ποῦ ἔχεις! Δὲν εἶνε παράξενον ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγους μῆνας, νὰ ἀφαιρέσουν καὶ τὸ ἄλλο ἀναβρυτήριον διὰ νὰ τοποθετήσουν κανένα ἄλλον ἀνδριάντα νὰ δείχνῃ τὸ ἄσχημο μοῦτρον καμμιᾶς συγχρόνου ἐπισημότητος;.

Καὶ ὅμως τώρα τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῶν Παρισίων πρὸς ἐνδείξιν τιμῆς πρὸς τὸ μέγα τέκνον τῆς Γαλλίας, ἐψήφισε τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σαρδοῦ, ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος τοῦ ἄλλου ἀναβρυτηρίου, τὸ ὅποιον βέβαια θὰ ἐκτοπισθῇ. Τί παράδοξος εἰρωνεία τῆς τύχης!

★

— INGRES ΚΑΙ ROSSINI.

‘Ο Ingres, ὡς γνωστὸν, εἶχε τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἦτο ἀριστοτέχνης τοῦ βιολίου. Εὐχαρίστως παρεδέχετο τὴν ἐπίκρισιν τῶν πινάκων του, ἀλλ’ ἐξωργίζετο ὅταν δὲν ἐξετίμων τοὺς ἤχους; τοῦ βιολίου του. Ὅταν τοῦ ὁμίλουν περὶ ζωγραφικῆς, αὐτὸς ἀπήντα περὶ μουσικῆς. Καὶ πρὸ τοῦ προφθάσῃ τι; νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ ποιῇ, ἤρπαζεν εἰς τὰς χεῖράς του τὸ δοῦλεον. Εἰς ἐν νεῦμά του ἡ σύζυγός του εἵθετο πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ ὁ ζωγράφος; ἔξεν ἀτέχνως καὶ ἀπειροκάλως τὸ χορδὰς.

‘Αλλ’ ὁ Ροσσίνι, ὁ γηραιὸς ἐκεῖνος; πανοῦργος, ὁ πρόθυμος; πάντοτε εἰς σκῶμμα, τοῦ ἔδωκεν ἐν μάθημα διδακτικόν.

Ἐστέραν τινὰ εἶχε συναθῇ παρὰ τῷ ζωγράφῳ πλῆθος πολὺ. Συνδιελέγοντο ὀλίγον περὶ ὅλων, ἰδίᾳ περὶ μουσικῆς, διὰ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην ἐλαχιστα δὲ περὶ ζωγραφικῆς. Οὕτω, ἐντὸς ὀλίγων ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ καὶ ὁ μέγας ζωγράφος ἐπεδόθη, ὡς συνήθως, εἰς τὴν μικρὰν συναυλίαν του. Ἐπειτα, ἀφοῦ ἐτελείωσε, ἐνῷ ἔδεχετο τὸν ψιθυρον τῆς κολακευτικῆς εὐγενείας; παρετήρησεν ὅτι ὁ πονηρὸς; μουσικοδιδασκαλὸς ἐμειδία εἰς μίαν γωνίαν, δίχως νὰ προσφέρῃ λέξιν.

— Αὐτόν! ἀγαπητὴ διδάσκαλε, δὲν μοῦ λέγετε τίποτε.... Δὲν εἴσθε εὐχαριστημένοι; ἀπὸ ἐμέ; ἔχετε τίποτε νὰ μὲ παρατηρήσητε; Σὰ; παρακαλῶ μὴ διστάζετε...

— Καμμίαν παρατήρησιν δὲν ἔχω νὰ κάμω· ἐπαίξατε πολὺ καλὰ, ἀπαντᾷ ὁ Ροσσίνι σοβαρότατα, ἀπαγγέλλων τὰς γαλλικάς λέξεις; μετὰ τὴν ἰδιαίτην του ἰταλικὴν προφορὰν.

Καὶ μετ’ ὀλίγον προσθέτει ἀργὰ-ἀργὰ μετὰ τὴν μελωδικὴν φωνὴν του:

— Ἐχω καὶ ἐγὼ μιά χαρὶ νὰ σὰ; ζητήσω.

— Ποιαν;

— Ἐχω κάμει ἓνα μικρὸν πίννακα, ὥραιότατον, τὸν ὅποιον ἐπιθυμῶ, φίλε μου, νὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν σας, διὰ νὰ γνωρίσω τὴν γνώμην σας; ἐν ὅλῃ τῇ εὐκρινείᾳ.

— Πῶς, λέγει ὁ Ingres εἰς ἄκρον ἐκπεπληγμένος; ζωγραφίζετε; Δὲν σὰς ἀρκεῖ λοιπὸν ἡ μουσικὴ; Αὐτὸ εἶνε πολὺ ἰδιόρρυθμον. Καὶ πότε ἤμπορεῖτε καὶ ζωγραφίζετε, ἀφοῦ εἴσθε τόσον ἀπησυχολημένος; αἰωνίως

πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἢ γράφων τὰ διαγράμματα τῶν μουσικῶν συνθέσεων σας; Θὰ μὲ μεμφθῇτε ἴσως ἐπὶ περιεργείᾳ, ἀλλ’ ἤθελα νὰ μοῦ πῇτε ποίας ὥρας τῆς ἡμέρας θυσιάζετε διὰ τὴν ζωγραφικὴν!

— ὦ! φίλτατέ μοι, εὐκολωτάτῃ ἢ ἀπάντησις. Ζωγραφίζω τοὺς μικροὺς μου πίννακας κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον, καθ’ ὃν σεῖς παίξετε τὸ βιολί σας;.

Καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ, ὅπως ὅλοι οἱ πέρειξ. Ἀλλὰ ὁ Ingres δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τοὺς γέλωτας; ἐκείνους.

★

— ΑΠΟΥΣ ΚΑΙ ΑΧΕΙΡ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Τερατώδεις εἶνε ἐνίοτε αἱ ἰδιοτροπίαι τῆς φύσεως; Πρὸ 45 περίπου ἐτῶν ἔκαμε κατάπληξιν τὸ γεγονός; ὅτι ἐν Ρώμῃ ἐγεννήθη ἐν βρέφει; στερούμενον ἐντελῶς ποδῶν καὶ χειρῶν, πλὴν ἄρτιον κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος; καὶ κατὰ τὰς ὁργανικὰς λειτουργίας. Τὸ βρέφος ἐκεῖνο εἶνε ὁ σημερινὸς διατρεπὴς ζωγράφος Νικόλαος Κομπέλκωφ, αὐτὸς τὸν ὅποιον βλέπετε εἰς τὴν εἰκόνα, ἐργαζόμενον.



Ὡσεὶ εἰρωνεία τῆς φύσεως, ἐκ πρώτης ὕψους; εἰς τὸ ἔπουν καὶ ἄχειρ ἐκεῖνο σῶμα ὑπῆρχε σφοδρὰ ἢ καλλιτεχνικὴ ψυχὴ, καὶ ὁ μικρὸς ἀνάπηρος; ἐφέρετο ἀκαταμαχίτῳ; πρὸς τὴν λεπτὴν τέχνην τοῦ Ἀπελλοῦ, μολοντόν δὲν ἠγνόει ὅτι αἱ χεῖρες εἶνε τὸ πρῶτον μάθημα τῆς ζωγραφικῆς. Ἐν τούτοις, ἀναπτύξας; ἐπιμονὴν ἀφαντάστου δυνάμεως; κατώρθωσε νὰ μεταθέσῃ τὴν δεξιότητα τῆς ζωγραφικῆς χειρὸς; εἰς τὸν πῶγονα, εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὴν δεξιὰν ὠμοπλάτην.

Τῷ ὄντι, οὕτω δημιουργεῖ τοὺς ἐξαισιόους; ζωγραφικούς; του πίννακας, οἵτινες ἀπολύτως εἶνε ἄριστα ἔργα τέχνης; καὶ σχετικῶς; πρὸς τὴν κατάστασίν του, ἀριστουργήματα ἀκατανοήτου σοφίας. Διὰ τοῦ στόματος; κρατῶν τὸν χρωστήρα λαμβάνει τὰ διάφορα χρώματα ζωγραφίζει δὲ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα μας; πιέζων αὐτὸν διὰ τοῦ πῶγονος; ἐπὶ τῆς δεξιᾶς; ὠμοπλάτης, ἥτι; ἀναλόγως; κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ καλλιτέχνου, κινουμένη, καθοδηγεῖ τὸ ἄκρον τοῦ χρωστήρος; εἰς τὴν γραφὴν.

Μία ἄλλη λεπτομέρεια ὅχι ὀλιγώτερον παράδοξος εἶνε ὅτι ὁ κ. Κομπέλκωφ εἶνε σύζυγος, πατὴρ ἑξ υἱῶν ἀρτιμελεστών, ἀρίστης δὲ ὑγείας.

